

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 257

**İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal
Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda
Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3212) ve
Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3212 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Dışişleri Komisyonu Raporu6

• Muhalefet Şerhi9

• Teklif Metni11

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin11

• Anlaşma Metni12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 1661339 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3212)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması” 12 Aralık 2024 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Anlaşma ile Türkiye ve Somali arasında cezai konularda adli yardımlaşmaya ilişkin olarak tarafların yetkili makamlarının etkinliğinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anlaşmada, geçici tedbirler, bilgi belge paylaşımı, tarafların ve tanıkların dinlenmesi, bilirkişi incelemesi yaptırılması, video konferans, cezai alanda tebligat, tutuklu veya hükümlülerin geçici nakli ve istinabeye ilişkin konularda işbirliği yapılması öngörülmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-314886

10 Temmuz 2025

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

12 Aralık 2024 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilâşikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

26/01/2026

Esas No: 2/3212

Karar No: 186

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3212 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 22/01/2026 tarihinde yaptığı 20’nci toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 10/07/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması, 16/07/2025 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan KURTULMUŞ imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 2/3212 esas numaralı Kanun Teklifi, 17/07/2025 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 28’inci Yasama Dönemi 22/01/2026 tarihli 20’nci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, Türkiye ve Somali arasında cezaî konularda adli yardımlaşmaya ilişkin olarak tarafların yetkili makamlarının etkinliğinin artırılmasını öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklif’in tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;¹

Dışişleri Bakan Yardımcısı Musa KULAKLIKAYA tarafından;

Somali’yle gelişen ikili ilişkilerimiz kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması’nın Adalet Bakanımız Sayın Yılmaz TUNÇ ile Somali Federal Cumhuriyeti adına Adalet ve Anayasal İşler Bakanı Sayın Hassan Moallin Muhamoud SHEİKHALİ tarafından 12 Aralık 2024 tarihinde Ankara’da imzalandığı,

Anlaşma’nın iç onay sürecinin Somali tarafında devam ettiği,

20 maddeden oluşan bu Anlaşma’nın, ülkemiz ile Somali arasında adli iş birliğinin geliştirilmesi, cezai konularda adli yardımlaşmanın hukuki çerçevesinin oluşturulması, geçici tedbirler, bilgi ve belge paylaşımı, tarafların ve tanıkların dinlenmesi, bilirkişi incelemesi yaptırılması, video konferans, cezaî alanda tebligat, tutuklu veya hükümlülerin geçici nakli ve kişisel verilerin korunması ve istinabe gibi konuları içerdiği,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklif’in tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklif’in 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen kabul edilmiştir.

¹ Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:

<https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/5350>

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklif’in Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Elazığ Milletvekili Mahmut Rıdvan NAZIRLI, Konya Milletvekili Ziya ALTUNYALDIZ, İstanbul Milletvekili Sena Nur ÇELİK KANAT, Ankara Milletvekili Asuman ERDOĞAN, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fuat Oktay</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	Balıkesir	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Derya Babbak</i>	<i>Bilal Bilici</i>	<i>Ahmet Fethan Baykoç</i>
Gaziantep	Adana	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Berdan Öztürk</i>	<i>Talih Özcan</i>
Ankara	Diyarbakır	Düzce
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>
Elâzığ	Erzurum	Eskişehir
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Sena Nur Çelik Kanat</i>	<i>Yunus Emre</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Seda Gören</i>	<i>Hasan Karal</i>	<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Zafer Sırakaya</i>	<i>Namık Tan</i>	<i>Ziya Altunyaldız</i>
İstanbul	İstanbul	Konya
		(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>Metin Ergun</i>	
	Muğla	

MUHALEFET ŞERHİ

Uluslararası adli iş birliği düzenlemeleri, teknik birer prosedür gibi görünse de yaşam hakkı, özgürlükler ve adil yargılanma güvencesi üzerinde doğrudan sonuç doğuran siyasal kararlardır. Bu nedenle bu düzenlemelerin değerlendirilmesinde esas ölçüt, devletlerin salt güvenlik kaygıları değil, halkların temel haklarının ne ölçüde korunduğudur. Demokratik kurumları yerleşmemiş, siyasal katılımı güvence altına almayan ve adalet sistemini bağımsız şekilde işletecek mekanizmaları kuramamış devletlerle yapılacak adli iş birlikleri, hak ihlallerini yalnızca bireysel düzeyde değil, geniş kesimler açısından daha da ağırlaştırma riski taşır.

Somali'ye ilişkin uluslararası değerlendirmeler, ülkede hakları koruyacak demokratik bir düzenin kurulamamış olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Freedom House'un Somali'yi uzun süredir "özgür olmayan" kategorisinde değerlendirmesi; temel hak ve özgürlüklerin kurumsal güvence altında bulunmadığını, ifade özgürlüğünün kısıtlandığını göstermektedir. Siyasal temsilin seçim temelli değil klan temelli pazarlıklarla şekillenmesi, geniş halk kesimlerinin yönetime eşit biçimde katılmasını engellemekte; karar alma süreçlerini demokratik meşruiyetten uzaklaştırmaktadır.

Kadınlar, çocuklar açısından ortaya çıkan ihlaller bu siyasal düzenin en somut sonuçlarıdır. İnsan Hakları İzleme Örgütü, yıllar boyunca binlerce çocuğun çatışma süreçlerinde öldüğünü, kaybolduğunu ya da zorla silah altına alındığını; kadınların sistematik cinsel şiddet ve istismar vakalarıyla karşı karşıya kaldığını rapor etmektedir. Ülkede etkili olan silahlı gruplar ile beraber radikal İslamcı grup Eş-Şebab'ın eylemleri, halkın günlük yaşam alanlarını daraltmakta, ifade ve hareket özgürlüğünü ihlal etmektedir. Ancak yaşananların kaynağı, bu yapıların varlığının ötesindedir; asıl mesele, halkın haklarını koruyacak demokratik ve hukuksal düzenin uzun süredir üretilmemiş olmasıdır. Bu nedenle ülkede hiçbir mekanizma yaşam hakkını güvence altına alacak istikrarı sağlayamamaktadır.

BM Güvenlik Konseyi raporları da bu durumu teyit etmektedir. Temel hizmetlere erişimin kesintili olması, halkın geniş kesimlerinin öngörülemez koşullar içinde yaşaması, kamusal sorumlulukların sistematik biçimde yerine getirilmemesi; siyasal düzenin, hakların korunmasına yönelik en temel yükümlülüklerini dahi sürdürmediğini göstermektedir. Bu tablo, hak ihlallerinin münferit olaylar değil, yapısal bir kriz olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Adalet mekanizmasının işleyişi de bu yapısallığın bir parçasıdır. Keyfi gözaltı uygulamaları, savunma hakkına erişimdeki sınırlamalar, usulsüz delil elde etme yöntemleri ve kapalı, hızlandırılmış duruşmalar, adil yargılanma ilkesinin fiilen uygulanmadığını göstermektedir. Ceza infaz sisteminde aşırı kalabalık, kötü koşullar, sağlık hizmetlerine erişimin sınırlı olması

kötü muamele ve hijyen sorunu ise infaz rejiminin insan onuru ilkesini gözetmediğini ortaya koymaktadır.

Bu tabloyu en ağırlaştıran unsur, ölüm cezasının hem mevzuatta hem uygulamada varlığını sürdürmesidir. Uluslararası veriler, özellikle askeri mahkemeler üzerinden bir yılda 20'nin üzerinde idam infazının gerçekleştirildiğini, bazı vakalarda kişilerin suçu işlediği iddia edilen dönemde çocuk yaşta olabileceğine dair bulgular bulunduğunu göstermektedir. Bu durum, yaşam hakkının en temel düzeyde dahi koruma altında olmadığını göstermekte; hukuki güvencesizlik ile siyasal baskı ortamının birleştiği ağır bir ihlal alanı yaratmaktadır.

Tüm bu bulgular, Somali'de halkın temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alacak bir siyasal düzenin bulunmadığını; otoriter yönetim anlayışının ve demokratik mekanizmalardaki eksikliklerin geniş kesimleri güvencesiz bıraktığını, radikal silahlı yapıların etkisini ve bu siyasal tıkanmayı ortaya koymaktadır. Bu koşullar altında yapılacak adli iş birliği, uluslararası hukukun geri göndermeme ilkesiyle, işkence ve kötü muamele yasağıyla bağdaşmamaktadır.

DEM Parti olarak biz, dış politikada teknik süreçlerden önce yaşam, adil yargılanma hakkını ve demokratik katılımını esas alan bir yaklaşımı savunuyoruz. Somali'deki mevcut siyasal ve hukuksal yapı, bu düzenlemelerin uygulanmasının hak temelli yükümlülüklerimizle uyumlu olmadığını göstermektedir. Bu nedenle ilgili düzenlemelere şerh koyuyoruz.

Bilgilerinize sunarım.

Berdan Öztürk
Diyarbakır

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA CEZAÎ KONULARDA
ADLÎ YARDIMLAŞMA ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 12 Aralık 2024 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA CEZAÎ KONULARDA
ADLÎ YARDIMLAŞMA ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
SOMALİ FEDERAL CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
CEZAÎ KONULARDA ADLÎ YARDIMLAŞMA ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti ile Somali Federal Cumhuriyeti -bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaktır- Hükümetleri aracılığıyla,

Dostluk bağlarını pekiştirme, milli egemenlik, hakların eşitliği ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak cezaî konularda adlî yardımlaşmayı düzenleme arzusuyla,

Kendi demokratik toplumlarını ve ortak değerlerini koruyarak suçla daha etkili bir şekilde mücadele etme ve cezaî konularda soruşturma, kovuşturma ve adlî işlemlerde her iki ülkenin adlî makamlarının etkinliğini artırma isteğiyle,

İnsan hakları ve hukukun üstünlüğüne *saygı göstererek*,

Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının akdedilmesine karar vermişler ve aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

Madde 1

Merkezî Makamlar

Merkezî Makamlar ve İletişim Kanalları

1. Bu Anlaşma uyarınca, cezaî konularda adli yardımlaşmaya ilişkin tüm konularda Merkezî Makamlar:

Türk Tarafı için: Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı,

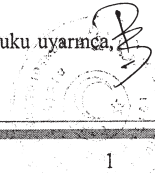
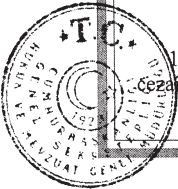
Somali Tarafı için: Somali Federal Cumhuriyeti Adalet ve Anayasal İşler Bakanlığı.

2. Taraflardan her biri, Merkezî Makamını değiştirdiği takdirde, diplomatik kanallar aracılığıyla diğer Tarafı bilgilendirir.

Madde 2

Adlî Yardımlaşmanın Kapsamı

1. Taraflar, işbu Anlaşma hükümleri ve talep edilen Tarafın iç hukuku uyarınca, cezaî konularda karşılıklı adlî yardımlaşmada bulunmayı taahhüt eder.

2. Cezaî konularda karşılıklı adlî yardımlaşma aşağıdaki unsurları içerir:

- a) Belgelerin tebliğ edilmesi,
- b) Her iki Taraf mevzuatına göre talebe konu eylemin suç teşkil etmesi şartıyla arama, el koyma ve müsadere,
- c) Olay yeri incelemesi, bilirkişi incelemesi, şüpheli ve sanığın sorgulanması ve müşteki, tanık ve bilirkişilerin dinlenmesi,
- d) Adlî sicil kayıtları ile delil niteliğindeki bilgi ve belgelerin iletilmesi,
- e) Kişilerin yerlerinin belirlenmesi veya kimliklerinin saptanması,
- f) Talep edilen Tarafın mevzuatının elverdiği ölçüde diğer yardımlar.

3. Her iki Tarafın mevzuatı uyarınca talebe esas eylemin cezalandırılabilir olup olmadığına bakılmaksızın adlî yardımlaşma sağlanır.

Madde 3

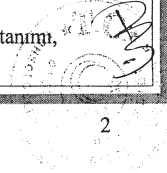
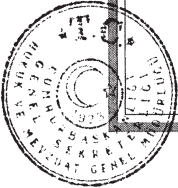
Talebin Şekli ve İçeriği

1. Ceza işlerinde karşılıklı adlî yardımlaşma talebi aşağıdaki hususları kapsar:

- a) Talep eden ve talep edilen makamın adı,
- b) Soruşturma veya kovuşturmanın konusu,
- c) Şüpheli, sanık veya hükümlünün yanı sıra kendisinden delil elde edilecek şahısların adları ve adresleri ile mümkün olduğu ölçüde uyrukları, meslekleri, doğum yeri ve tarihleri ile anne ve baba adları,
- d) Bu maddenin (c) bendinde belirtilen kişilerin yasal temsilcilerinin adları ve adresleri,
- e) Talebin amacı ve talebin yerine getirilmesi için taleple ilgili davada uygulanacak kanun hükümleri de dâhil olmak üzere, suç teşkil eden unsurların tanımını ve suçun niteliğine ilişkin gerekli bilgi.

2. Talep aşağıdaki unsurları içerir:

- a) Tebliğ edilecek şahsın açık kimliği, doğum tarihi ve yeri, şahsın soruşturma ya da kovuşturma ile ilgisi ve tebliğin yapılacağı yöntem,
- b) Yeri belirlenecek şahsın kimliği ve bulunduğu yerle ilgili mevcut bilgi,
- c) Aranacak yerin, el konulacak veya müsadere edilecek eşyaların tam tavsifi,
- d) Her türlü ifade veya beyanın alınacağı ve kaydedileceği usulün tanımı,

e) Sorulacak soruların listesi,

f) Talebi yerine getirmede izlenecek her türlü usulün tavsifi,

g) Talep eden Tarafın topraklarında bulunması istenilen şahsın hak edeceği harcırah ve masraflara dair bilgi,

h) Talebin yerine getirilmesini kolaylaştırmak amacıyla talep edilen Tarafın dikkatine sunulacak diğer bilgiler.

3. Talepler ve ekindeki belgeler, talep eden makamın imzasını ve resmi mührünü taşır.

4. Adli yardımlaşma talebi yazılı yapılır. Acil durumlarda, talep edilen Tarafın Merkezî Makamı elektronik yolla yapılan talepleri kabul edebilir. Böyle bir istisnai durumda, farklı bir süre kabul edilmedikçe, talebi takip eden otuz gün içerisinde talebin yazılı ve onaylı aslı talep edilen tarafa ulaştırılır.

5. Talep edilen Taraf, talep eden Taraftan talebin yerine getirilmesinde gerekli gördüğü ek bilgiyi sağlamasını isteyebilir.

Madde 4

Taleplerin Yerine Getirilmesi

1. Talepler, talep edilen Tarafın kanunları ve bu Anlaşmanın hükümleri uyarınca yerine getirilir. Talep eden Tarafın istemi üzerine, talep edilen Taraf adli yardımlaşmayı, kendi kanunlarına aykırı olmadığı sürece talepte belirtilen biçime ve özel usule göre yerine getirir.

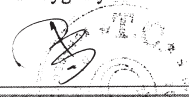
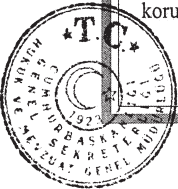
2. Talep halinde, talep eden Tarafın temsilcileri, talep edilen Tarafın mevzuatına aykırı olmamak şartıyla adli işlemler esnasında hazır bulunabilir.

3. Talebin yerine getirilmesi tamamen veya kısmen imkânsızsa, talep edilen Tarafın Merkezî Makamı, talebin yerine getirilmesini engelleyen gerekçeleri talep eden Tarafın Merkezî Makamına derhal bildirir.

Madde 5

Geçici Tedbirler

Talep edilen Tarafın yetkili makamı, talep eden Tarafın acil talebi üzerine, talepte amaçlanan işlemin talep edilen Tarafın mevzuatı uyarınca açıkça kabul edilemez veya uygunsuz görülmediği sürece, mevcut durumu ve tehlike altındaki yasal çıkarları korumak veya delili muhafaza altına almak amacıyla geçici tedbirleri uygulayabilir.

Madde 6

Belgelerin Tebliği

1. Talep edilen Taraf, kendi dilinde tercümeleriyle birlikte hazırlanan belgeleri, kendi kanununda öngörülen şekilde tebliğ eder.
2. Alıcının güncel adresi ve belgenin niteliği tebliğ talebinde belirtilir.
3. Talep edilen Taraf, kendi kanununda yazılı olduğu şekilde veya mümkün olması halinde talepte belirtilen şekilde düzenlenen tebellüğ belgesini gönderir. Bu belge tebellüğ tarihi ve yerini ihtiva eder.

Madde 7

Bilgi Paylaşımı

Bir Tarafın Merkezî Makamı tarafından, adlî mercilerince yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında diğer tarafın ceza soruşturması başlatmasına neden olabilecek bilgilerin öğrenilmesi hâlinde, talep olmaksızın bu bilgiler diğer Tarafın Merkezî Makamına gönderilebilir.

Madde 8

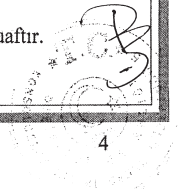
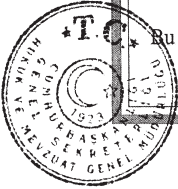
Bilgi ve Belgelerin Kullanılması

1. Adlî yardımlaşma kapsamında gönderilen bilgi ve belgeler, talep edilen taraf izin vermedikçe, talebe konu olan soruşturma veya kovuşturma ya da infaz işlemleri dışında kullanılamaz.
2. Aşağıdaki hâllerde izin şartı aranmaz:
 - a) Talebe konu suçun hukukî vasfının değişmesi,
 - b) Adlî yardımlaşma işleminden sonra ortaya çıkan yeni şüpheli veya sanıkların soruşturma ya da kovuşturmaya dâhil edilmesi,
 - c) Talebe konu suçla ilgili bilgi ve belgelerin, bu suçla bağlantılı olan hukuk davalarında gerekli olması.

Madde 9

Belgelerin Geçerliliği

Bu Anlaşma uyarınca talep ve ekli belgeler her türlü tasdik biçiminden muafır.

Madde 10

Belgelerin ve Eşyaların İadesi

Talep eden Tarafın Merkezî Makamı, işbu Anlaşmaya göre, talep edilen Tarafın Merkezî Makamı belgelerin ve eşyaların iadesinden feragat etmedikçe, bir talebin yerine getirilmesi sonucu kendisine sağlanan her türlü belge ve eşyayı mümkün olan en kısa sürede iade eder.

Madde 11

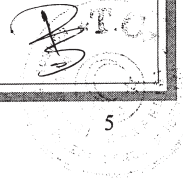
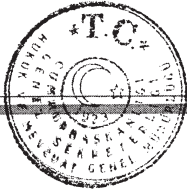
Adlî Sicil

Taraflar, talep halinde, diğer Taraf vatandaşları hakkında verilen ve kesinleşen hükümlere ilişkin bilgileri birbirine gönderir.

Madde 12

Müşteki, Tanık veya Bilirkişinin Talep Eden Tarafın Huzurunda Hazır Bulunması

1. Talep eden Tarafın yetkili makamı müşteki, tanık veya bilirkişinin huzurunda hazır bulunmasına karar verebilir ve düzenlenen çağrı kâğıdı talebe eklenir.
2. Talep edilen Taraf, talep eden Tarafın topraklarında gönüllü olarak bulunması istenilen şahsa çağrı kâğıdını tebliğ eder ve sonucu talep eden Tarafın Merkezî Makamına derhâl bildirir.
3. Kişinin çağrıya uymamasından dolayı herhangi bir para cezası veya başka bir yaptırım uygulanamaz.
4. Müşteki, tanık ve bilirkişilerin harcırah, seyahat ve iâşe giderleri Talep eden Tarafça karşılanır.
5. Uyuğu ne olursa olsun talep eden Tarafın adlî makamı önüne gönüllü olarak çıkan kişi, talep edilen Tarafın topraklarından ayrılmasından önceki eylemlerinden dolayı bu Tarafın topraklarında soruşturulamaz, kovuşturulamaz, alıkonulamaz, mahkûm edilemez veya kişisel özgürlüğüne karşı diğer sınırlamalara tabi tutulamaz.
6. Talep eden Tarafın, topraklarında bulunmasının artık gerekli olmadığına ilişkin kişiye yaptığı tebligat ya da bildirim tarihinden otuz gün içerisinde kişinin bu ülkeyi terk etmemesi halinde, bu maddenin beşinci fıkrasında öngörülen dokunulmazlık sona erer. Kişinin talep eden Tarafın topraklarını terk etmesini engelleyen bir neden bulunması durumunda, bu fıkra da öngörülen otuz günlük süre dikkate alınmaz. Talep eden Tarafın Merkezî Makamı, talep edilen Tarafın Merkezî Makamını konuya ilişkin olarak bilgilendirir.

Madde 13

Tutuklu veya Hükümlülerin Geçici Nakli

1. Talep edilen Tarafın topraklarında tutuklu ya da hükümlü bulunan bir kişinin talep eden Tarafça tanık olarak hazır bulunmasına ihtiyaç duyulması halinde, kişinin kabul etmesi şartıyla, talep edilen Tarafın Merkezî Makamı, bu kişinin talep eden Tarafın topraklarına geçici olarak nakline rıza gösterebilir.

2. Bu madde uyarınca;

a) Talep eden Taraf, nakledilen kişilerin güvenliğinden sorumludur ve talep edilen Tarafça aksine bir yetki verilmedikçe, nakledilen kişiyi gözaltında tutma yetkisi ve yükümlülüğü vardır.

b) Talep eden Taraf, hazır bulunma işleminin tamamlanması üzerine, kişiyi talep edilen Tarafa geri gönderir.

c) Talep eden Tarafın topraklarında geçirilen tutukluluk süresi, ilgili kişinin talep edilen Tarafın topraklarında yükümlü olduğu veya olacağı tutukluluk süresinden mahsup edilir.

d) Talep edilen Taraf nakledilen kişinin serbest bırakılması gerektiğini bildirirse, kişi talep eden Tarafça derhâl salıverilecektir.

3. Üçüncü bir Devlette tutuklu veya hükümlü olan kişinin tanık olarak bulunmasına ihtiyaç duyulursa, Taraflar kendi topraklarından transit geçişe izin verebilirler.

Madde 14

Video Konferans

1. Talep edilen Taraf ülkesinde bulunan bir kişinin müşteki, tanık veya bilirkişi olarak talep eden Tarafın yetkili makamı tarafından dinlenmesinin gerekmesi halinde, video konferans talebinde bulunulabilir.

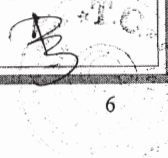
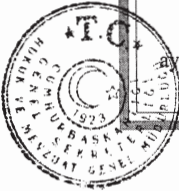
2. Bu talep, talep edilen Taraf yetkili makam veya mercilerinin yönetimi altında ve kendi mevzuatı uyarınca yerine getirilir.

Madde 15

Adli Yardımlaşmanın Reddedilmesi

1. Karşılıklı adli yardımlaşma talepleri aşağıdaki durumlarda reddedilebilir:

a) Talep edilen Taraf, talebin egemenlik, ulusal güvenlik veya kamu düzenine aykırı olacağı düşüncesindeyse,

b) Talebin yerine getirilmesi talep edilen Tarafça kendi iç hukukuna aykırı görülürse,

c) Talebe konu fiilin sırf askerî suç, düşünce suçu, siyasî suç veya siyasî suçla bağlantılı bir suç olması halinde,

d) Talebe konu kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasî görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmayla maruz bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muameleye maruz kalacağına dair inandırıcı nedenlerin bulunması halinde.

2. Adli yardımlaşma talebinin reddedilmesi halinde, talep eden taraf konuya ilişkin olarak bilgilendirilir.

Madde 16

Masraflar

1. Talep edilen Taraf, kendi ülkesinde adli yardımlaşma talebinin yerine getirilmesinden kaynaklanan olağan tüm masrafları üstlenir ve bu masrafların geri ödenmesini talep edemez.

2. Talebin, olağandışı masraf gerektirmesi halinde, konuya ilişkin olarak talep eden taraf bilgilendirilir ve bahse konu masrafı karşılamayı taahhüt etmesi halinde talep yerine getirilir.

Madde 17

Dil

Adli yardımlaşma talepleri ve destekleyici belgeler, talep edilen Tarafın diline yapılmış tercümesiyle beraber gönderilir.

Madde 18

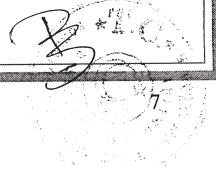
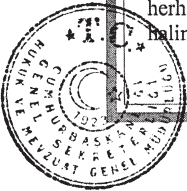
Diğer Anlaşmalarla Uyumluluk

Bu Anlaşma, Tarafların, taraf oldukları diğer uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerine halel getirmez.

Madde 19

Uyuşmazlıkların Çözümü

Bu Anlaşmanın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir uyuşmazlık, Tarafların Merkezî Makamlarının bir çözüme ulaşamamaları halinde, diplomatik kanallar aracılığıyla istişare edilerek çözülür.

Madde 20

Yürürlüğe Girme, Değişiklik ve Fesih

1. Bu Anlaşma onaya tabidir. Her bir Taraf, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi kanunları uyarınca gerekli tüm adımların atıldığını diğer Tarafa diplomatik nota ile bildirir. Bu Anlaşma, son diplomatik notanın alındığı tarihten itibaren otuzuncu günde yürürlüğe girer.

2. Bu Anlaşma, Taraflar arasında yazılı mutabakatla her zaman değiştirilebilir. Böyle bir değişiklik, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen aynı usule göre yürürlüğe girer ve bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası haline gelir.

3. Her bir Taraf, diplomatik kanallar aracılığıyla yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu Anlaşmayı her zaman feshedebilir. Fesih, bildirimin yapıldığı tarihten sonraki yüzsekseninci günde geçerlilik kazanır. Anlaşmanın feshi, fesihten önce başlatılmış olan işlemleri etkilemez.

İŞBU BELGENİN KANITI OLARAK, kendi Hükümetleri tarafından usulüne uygun olarak yetkili kılınan aşağıdaki imza sahipleri bu Anlaşmayı imzalamıştır.

İşbu Anlaşma Ankara'da 12 Aralık 2024 tarihinde Türkçe ve İngilizce dillerinde, her metin aynı derecede geçerli olmak üzere, ikişer nüsha halinde tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı bulunması halinde İngilizce metin esas alınır.

Türkiye Cumhuriyeti

Hükümeti Adına

Yılmaz TUNÇ

Adalet Bakanı

Somali Federal Cumhuriyeti

Hükümeti Adına

Hassan Moallin Mohamoud SHEIKHALI

Adalet ve Anayasal İşler Bakanı

